

Hrazené očkování proti HPV je nyní také pro chlapce

Lidský papilomavirus (HPV) je nejčastější sexuálně přenosná infekce současnosti. ČR zavedla úhradu očkování i pro chlapce od 13 let

Během života se s HPV infekcí setká až 80 procent žen, ale i mužů. Skutečnost, že HPV napadá i muže a způsobuje u nich karcinomy a další závažná onemocnění, veřejnost ale často opomíjí, navíc pro HPV onemocnění, která napadají muže, neexistuje cílený screening (preventivní prohlídky), a je tedy velmi složité odhalit jejich počáteční stadia.

Přesto dochází v této oblasti k posunu. Světová zdravotnická organizace (WHO) vzrůstající výskyt HPV onemocnění považuje z epidemiologického hlediska dokonce za závažnější než epidemii HIV a doporučení očkovat v rámci primární prevence obě pohlaví už vydaly mnohé nadnárodní, evropské i české instituce a odborné společnosti. Výsledkem je, že od 1. 1. 2018 platí v České republice možnost očkovat proti HPV infekci z prostředků veřejného zdravotního pojištění i chlapce mezi 13. a 14. rokem věku (od roku 2012 tuto možnost měly jen stejně staré dívky). Jak vysvětluje MUDr. Vladimír Dvořák, Ph.D., předseda České gynekologické a porodnické společnosti ČLS JEP a mluvčí HPV College, důvody jsou jednak etické, tj. nabídnout možnost ochrany rovnoprávně ženám i mužům, a jednak epidemiologické – totiž pouze očkování obou pohlaví může přinést kolektivní imunitu a signifikantní snížení HPV asociovaných onemocnění. Zároveň se jedná o významný krok k ochraně zdraví mužů, protože ti nejsou pouze přenašeči, ale HPV infekce i u nich vede k rozvoji onemocnění, jako jsou papilomatóza hrtanu, genitální bradavice, karcinom penisu, anální karcinom nebo některé nádory hlavy a krku. Očkování je prováděno v rámci péče praktického lékaře pro děti a dorost, v případě dívek také v rámci péče gynekologické. Vakcína proti HPV má nejvyšší účinnost při aplikaci před prvním sexuálním stykem, proto je hrazena 13letým dětem. Nicméně i sexuálně aktivní jedinci mohou vakcínou výrazně snížit riziko rozvoje někte-

Od 1. 1. 2018 platí v České republice možnost očkovat proti HPV infekci z prostředků veřejného zdravotního pojištění i chlapce mezi 13. a 14. rokem věku

rého z HPV onemocnění. Vakcinaci proti HPV gynekologové doporučují i ženám po konizaci.

Výskyt onemocnění způsobených HPV infekcí je přitom na vzestupu: incidence genitálních bradavic se podle mezinárodních statistik i dat z českých průzkumů a pracovišť za posledních deset let zvýšila až čtyřnásobně. Výrazný nárůst nastal i ve výskytu análního karcinomu a nádorů v oblasti hlavy a krku. To potvrzuje prof. MUDr. Jan Klotzar, CSc., z Kliniky ORL a chirurgie hlavy a krku v pražském Motole: „V posledních zhruba 15–20 letech pozorujeme výrazný nárůst počtu orofaryngeálních nádorů. Zatímco dosud tyto nádory postihovaly lidi staršího věku s klasickými rizikovými faktory, tedy pacienty, kteří kouřili a pili alkohol, nyní se objevují čím dál více i u lidí mladších, nekuřáků. Tyto nádory vznikají i na základě nákazy infekcí HPV. Zvyšující se podíl HPV pozitivních nádorů hlavy a krku podtrhuje význam rutinního očkování proti HPV.“

Očkování proti HPV funguje

Odborníci se shodují, že nejúčinnějším nástrojem ke snížení výskytu závažných onkologických i dalších onemocnění způsobených HPV

je snížit cirkulaci lidského papilomaviru v populaci preventivním očkováním. To potvrzují také fakta: aktuální zhodnocení dopadu očkování proti HPV prokázalo, že v zemích, kde je vysoké pokrytí cílové populace vakcínami, došlo k 90procentnímu snížení výskytu infekce. Dostupnost nejnovější nonavalentní vakcíny, která pokrývá více než 90 procent genitálních HPV infekcí, poprvé poskytuje reálnou šanci nejenom snížit, ale také téměř eliminovat některé typy karcinomů. „Je důležité, aby lékaři informovali o možnosti očkování a rodiče chlapců i dívek co nejvíce tuto možnost využili. Můžeme tím zabránit zvyšování počtu HPV onemocnění již u mladých lidí. Využití vakcinace bohužel někdy brání předsudky, neznalost nebo dezinformace o údajné nebezpečnosti HPV vakcíny, které se šíří internetem a veřejným prostorem obecně. Přítom bezpečnost opakovaně potvrzují nadnárodní instituce, Světová zdravotnická organizace i české dozorové orgány. Očkování proti HPV je bezpečné a doporučují jej i odborné společnosti gynekologů, vakcinologů a onkologů,“ uvádí MUDr. Alena Šebková, předsedkyně Odborné společnosti dětských lékařů ČLS JEP.